Násfa - kéz alakú

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 65.61.1
Készítés ideje:	1600 KÖRÜL
Készítés helye:	Itália (feltehetően); Spanyolország (feltehetően)
Anyag:	arany; ezüst; hársfa; igazgyöngy; rubin; smaragd
Technika:	zománcozott
Méretek:	hosszúság: 8,5 cm magasság: 2,8 cm szélesség: 3,3 cm

Az áttört ezüst csipkeszegélyű kézelőből fekete kéz nyúlik ki, mutató-, gyűrűs- és kisujján egy-egy rubin-, illetve smaragdköves apró gyűrűvel. A násfa ékszeres díszítése hiánytalan, de a színezett, puha hársfából faragott kézfej három ujja csonka, hiányos. Egy 1944-ben, a még ép állapotú tárgyról készült színes fényképfelvétel tanúsága szerint a hüvely- és mutatóujj egykor hatszirmú "virágot" tartott.

Ennek az elterjedt, igen népszerű, esetenként elefántcsontból vagy féldrágakőből, ritka ásványokból is készített, láncon nyakban viselt ékszertípusnak különösen spanyol és itáliai földön maradtak fenn példányai. A gyakran "fügét mutató", bajelhárító, szemmel veréstől óvó, kéz alakú függők eredetét éppen ezen a területen, a Római Birodalom korának amulettjeiben kereshetjük.

A fraknói kincstár 1725. évi leltárának egyik tétele vélhetően ezt az amuletként szolgáló függőt nevezi meg: *Egy Szív forma Aranyos Iskátulában Ződ Smaragdos Násfa aranyos köves Szerecseny fél kéz* (Almarium 54-55., Nr. 26.).

Analóg darab található a British Museum gyűjteményében (ld. itt).

Irodalom

- szerző: Horváth Hilda: *Nemzeti kincstárunk, az Esterházy hercegi kincstár 20. századi története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - 19 A, 19 B kép
- Szerk.: Szilágyi András: *Műtárgyak a fraknói Esterházy-kincstárból az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - Nr. IV.4. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 99. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Pataki Judit: *Ékszerek, érmek, rendjelek*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - 47. és kép (Pandur Ildikó, Szilágyi András, G. Héri Veronika)
- Szilágyi András: *Az Esterházy-kincstár*. Helikon Kiadó, Budapest, 1994. - p. 74.
- szerző: Prékopa Ágnes: *Európai zománcművesség a középkortól a szecesszióig. Válogatás az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1991. - Nr. 17.
- Szerk.: Galavics Géza: A fraknói Esterházy-kincstár a történeti források tükrében. *Magyarországi reneszánsz és barokk. Művészettörténeti tanulmányok*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975. - 25. kép (Héjjné Détári Angéla)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum